

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
ETAPA JUDEȚEANĂ- martie 2022
Clasa a VII-a

Varianta 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte. Nu se acordă puncte din oficiu.**

Citește cu atenție următoarele texte și răspunde tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru:

5 A. „Dis-de-dimineață o vezi pe drum, târându-și calul de căpăstru. Femeia e înaltă, uscată, cu obraji stricați de vărsat, arși de soare și de vânt. Pășește larg, tropotind cu cizmele tari, pline de umflături uscate. Calul o urmează cu gâtul întins, scobâlțind din picioarele ciolănoase. Poartă pe spinarea adânc deșălată două coșărci desăgite. Sub coșărci, la fiecare legănare, se
văd două petece mari, pământii. Calul e alb, dar, sub coșărci¹, i s-a ros părul tot, și pielea, de-
atâta frecătură, e-o rană tăbăcită. Merge în urma muierii, adormit parcă de tropotul cunoscut al
cizmelor ei. Capul, mare cât o solniță, nu și-l mișcă nici la dreapta, nici la stânga. Nici femeia
nu-i are grija, ci pășește mereu înainte; doar în răstimpuri zice așa, ca pentru sine:

- Ghii, mă Bator!

10 Trec așa, amândoi, pe ulițele satului, urcă apoi pe cărarea dinspre Dealu-Băilor și se
pierd în coborâșul repede de dincolo de deal. Pe acolo-i coastă pietroasă, și cărarea-i strâmtă, și
femeia tot mereu ogoiește² calul:

- Noa, mă Bator, mă! Numa-ncet, mă, că nu dau tătarii.

15 Bator se zdrobește rău pe povârniș, și ciolanele așa de tare-i împung în piele, când ici,
când colo, de parc-ar căuta un loc să iasă din trupul bătrân și ostenit. Corfele³, desăgite în
spinare, bleoncâne în toate părțile, dând să se desprindă de pe șaua mică, de lemn, și pleoapele
se lasă și se ridică mereu de pe cele două răni alburii ce-nchipuie ochii, ca și când ar încerca să
tragă-n sus o piele neagră ce acoperă luminile stinse de mult.

20 Ajunși în vale, se opresc lângă o grămadă de piatră mărunțită. Femeia scoate dintr-o
corfă o troncuță⁴ de lemn, o umple cu piatră și începe să încarce coșărcile. Calul se clatină
încet, la dreapta ori la stânga, după cum pune femeia piatra. Apoi, cu coșărcile pline, pornesc
amândoi, încet, la deal. Se-ntâlnesc cu băiețandrii care vin chiuind, cucuiați⁵ deasupra
coșărcilor desăgite pe căluții mici, dar țapeni. Vin și ei după piatră. Băiețandrii-i dau bună ziua
femeii și trec mai departe.

25 - Să creșteți mari, să creșteți mari, răspunde dânsa, și trage-ntins de căpăstru.

Caii mai tineri nechează, cheamă de ici și de colo, dar Bator urcă din greu, cu capul în
pământ, n-aude nimic, nici tropotul cunoscut al cizmelor stăpânei nu-l mai aude. Pipăie cu
picioarele și cunoaște, știe unde are să vie vreun pripor⁶ mai greu de urcat. Acolo se adună,
suflând, nădușit, pe nările largi, bătrâne.

30 - Ho, mă Bator, ho, mă sărace! Stai să mai odihnim, că doar nu dau tătarii.

Și calul se oprește bucuros, și răsuflă ca din foi. Femeia tocmește coșărcile, mai pune
la loc vreo bucată de piatră ce dă să cadă, și cată înainte: Cât mai au până-n vârful dealului?

35 Și tot așa, cu popasuri dese, cu îndemnuri, ajung pe culme. De aici-i mai ușor. Ajunși
în sat, descarcă piatra astăzi la o gazdă, mâne la alta. La câte unii duce și săptămâni de-a
rândul.

Pe muieră-o cheamă Măria, dar oamenii, batjocoritori cum sunt, îi zic Fefelega.
Tineretul mai mărunț din sat așa a pomenit-o: cu Bator de căpăstru aducând piatră la unii și la

alții. Cât aur vor fi scos unii și alții din piatra adusă în spinare de Bator, Măria nu s-a gândit niciodată să socotească, dar, de multe ori, când Bator abia urca pe spinarea dealului, își zicea așa în gândul ei: „Din câtă piatră a purtat săracul, mai că s-ar putea face un deal ca acesta”. Îi plăteau de-o povară zece cruceri⁷. Și când era drumul bun, putea aduce cinci-șase poveri. Tot făcea pe săptămână vreo trei zloți⁸. Și-și zicea în gând: „Tot putem trăi”.

Odată trăise și mai bine. Pe când îi trăia bărbatul, Dinu, oamenii îi ziceau Măria Dinului. Și Măria Dinului, pe vremea aceea, lucra cu Bator alături, ca și acum, iar Dinu lucra în baie⁹, sfredelea stânca și pușca cu praf ori cu dinamită, ca toți băieșii. Și mai câștiga și Dinu trei-patru zloți la săptămână.

Copii aveau pe-atunci vreo cinci capete. Slăbuți copii. Aveau ce mânca, și tot erau jigăriți. Dinu tușea mult; de câte ori venea de la baie, ud și plin de tină, tușea și suduia copiii, - nu-i putea suferi văzându-i așa de prăpădiți. Muiera le ținea partea, îi mângâia, îi săruta pe obrăjorii scorțoși, de pe care mereu se desprindea un praf ca o pulbere de făină.

- Lasă-i, măi rumâne, ce-aștepți tu acuma de la ei? Când vor începe să lucre, se întăresc ei atunci, zicea femeia.

- Până-i cucu! Dintr-ăștia nu voi vedea eu oameni! răspundea cu ciudă bărbatul.

Și n-a văzut, că Dinu a murit mai degrabă ca toți. Femeia l-a plâns ce l-a plâns, dar n-a avut vreme de jelire, că, deodată cu înmormântarea, s-a gătat și cel din urmă bănuț din casă. Bator, în vreo trei zile, cât a hodinit până l-au îngropat pe Dinu, era aproape să înțepenească. Acum femeia simțea că singurul sprijin ce-i rămăsese era calul ăsta mare, alb, slab de să-i numeri toate oasele. Satul era tot așa ca și pân' trăia Dinu. Toți oamenii își vedeau de lucru, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat. Și când au văzut-o pe Măria, a doua zi după ce și-a îngropat bărbatul, c-a și plecat cu Bator de căpăstru, unul mai pstriț la mațe a zis:

- Iată și pe Fefelega!

Și, de-atunci, Fefelega i-a rămas numele.

Dar ea nu s-a încrezut niciodată în oameni, nici nu le-a cerut ajutorul. Altădată se încredea în voia Celui-de-sus, iar acum, de la moartea bărbatului, se încredea în Bator. De când și-a închis Dinu ochii, și ea a ieșit în curte și a strigat „Tulai!”, de-atunci a simțit că nu oamenii aceia care vor veni să vadă pe mort îi vor fi sprijin de-acum înainte, ci calul acela mare, alb, care sta legat (...) și ronțăia liniștit.”

(Ion Agârbiceanu, *Fefelega*)

¹coșarcă-coș.

²a ogoi-a liniști, a potoli, a calma.

³corfă-coș.

⁴troncuță-lădiță.

⁵cucuiiați-cocoțați.

⁶pripor-pantă abruptă.

⁷crucer-monedă, bănuț.

⁸zlot-monedă de argint.

⁹baie-mină.

B. „În tot acest timp, în taină, mă împrietenisem cu Untișor. Atâta vreme cât nu știa ce făceam, domnișoara Smith nu-mi putea interzice nimic.

În marțea când nu se sculase din pat, eu mă urcasem pe cal pentru prima oară. L-am ademenit să stea lângă zidul de piatră, pe care apoi m-am cățarat-nesigură, fără cârje-și mi-am trecut piciorul olog peste spinarea lui. M-am prins de coama lui, m-am tras mai bine și iată-mă sus, călare. Mirosul calului a urcat spre mine și m-a învăluit și i-am simțit pe picioare pielea caldă și aspră.

Untișor a pornit-o înainte, iar pașii lui legănați îmi făceau șoldurile să se miște odată cu el. Mi-am păstrat echilibrul ținându-mă de coamă. Am încercat să-l conduc, dar n-am

10 reușit, și peste puțină vreme a plecat capul și a început să pască. Nu mi-a păsat. Am stat pe el aproape toată dimineața, până când mi s-a făcut și mie foame. Pe urmă m-am lăsat să alunec jos și m-am dus în casă să mănânc.

A doua zi îmi tremurau picioarele. Parcă se șubreziseră într-un fel nou. Nici de asta nu mi-a păsat. Nu era nici pe departe la fel de rău ca mersul.

15 Lângă grajd era o magazie. Fusesse încuiată, dar Jamie găsisese cheia sub o piatră de lângă ușă. Înăuntru erau tot felul de lucruri despre care am presupus că aveau legătură cu Becky și cu caii ei. M-am uitat după niște curele ca cele purtate de calul care se luase la întrecere cu trenul nostru. Am găsit cutii pline cu bucăți de piele, unele prinse laolaltă. Le-am
20 scos și le-am cercetat. (...)

Când l-am strigat, Untișor a venit la mine. I-am dat să mănânce o coajă de budincă de ovăz uscată pe care o aveam în buzunar. I-am pus frâul și s-a potrivit. (...)

Până la urmă, iată-l pe Untișor cu frâul pus și iată-mă pe mine pregătită. Când m-am urcat pe spinarea lui a oftat și a dat să coboare capul și să pască. Am tras de dârlogi, iar el l-a
25 ridicat din nou, surprins. Era mai bine. L-am lovit ușor cu picioarele, descoperisem că asta îl făcea s-o ia din loc. A pornit înainte. Am tras de dârlogi într-o parte și el s-a întors într-acolo. Am tras spre mine și s-a oprit.

„E ușor,, , m-am gândit. L-am lovit zdravăn cu picioarele în coaste, încercând să-l fac s-o ia la fugă. El a lăsat capul în jos, a azvârlit din copite și m-a aruncat peste cap. Am aterizat
30 pe spate în iarbă. (...)

M-am urcat iar pe Untișor într-o nouă încercare. De data asta am reușit să-i țin capul sus și n-a mai putut să zvârle din copite, dar a sărit într-o parte și tot m-a aruncat jos. M-am lovit cu capul de pământ și pentru un moment am amețit. (...) Faptul că tot cădeam nu m-a speriat. Învățam să călăresc la fel cum învățasem și să merg. Mă durea, dar am continuat.”

(Kimberly Brubaker Bradley, *Războiul care mi-a salvat viața*)

C. *Caii lui Ștefan cel Mare*

O altă legendă foarte cunoscută și la modă, este cea legată de numele cailor preferați ai lui **Ștefan cel Mare**. Pasiunea pentru cai a voievodului moldovean este atestată. De altfel în majoritatea reprezentărilor moderne este călare. (...)

5 Unul dintre caii legendari ai voievodului moldovean este Catalan, ”promovat” și de scrierile lui Mihail Sadoveanu, în special în romanul istoric ”Frații Jderi”. Conform acestor legende, Catalan a fost un cal pur sânge arab de culoare albă furat de niște tâlhari de la maurii din Spania.

Un alt cal legendar, introdus în conștiința românească, de un alt scriitor romantic,
10 Barbu Delavrancea, este armăsarul Voitiș, folosit în multe dintre luptele date de Ștefan. Ambii cai sunt din punct de vedere istoric, doar personaje de ficțiune. Numele lor nu este înregistrat în cronici sau documente oficiale. Cu siguranță Ștefan a avut un armăsar preferat pe care-l folosea în lupte, fiind binecunoscută relația care se crea între cal și călăreț la războinicii ecveștrii. Numele lui nu este însă cunoscut. Ștefan avea herghelii la Suceava, Roman, Vaslui și
15 Iași.

(<https://www.botosaneanul.ro/stiri/animalele-fostilor-voievozi-peyloo-calul-pus-in-rang-de-iubire-cu-copiii/>)

SUBIECTUL I

20 de puncte

Serie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Sunt despărțite corect în silabe cuvintele:

- vreo-da-tă, fic-ți-u-ne, în-ă-un-tru;
- vre-o-da-tă, fic-ți-u-ne, î-nă-un-tru;

c. vre-o-da-tă, fi-cți-u-ne, î-nă-un-tru.

2 puncte

2. În secvența: *A doua zi îmi tremurau picioarele. (...) Nu era nici pe departe la fel de rău ca mersul.*, există în ordine:

- a. hiat, diftong, diftong, triftong, diftong;
- b. hiat, diftong, triftong, diftong, diftong;
- c. diftong, diftong, diftong, diftong, diftong.

2 puncte

3. Selectează seria care conține vocala corect accentuată:

- a. băiețandrii, înaînte, mângâia;
- b. băiețandrii, înaînte, mângâia;
- c. băiețandrii, înaînte, mângâia.

2 puncte

4. Cuvintele subliniate din secvența: *urcă apoi pe cărarea dinspre Dealu-Băilor și se pierde în coborâșul repede de dincolo de deal. Pe acolo-i coastă pietroasă, și cărarea-i strâmtă.* sunt formate prin:

- a. compunere, compunere, compunere;
- b. compunere, compunere, derivare;
- c. derivare, compunere, derivare.

2 puncte

Serie răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

5. Menționează valorile morfologice ale cuvintelor subliniate în secvența: *Am tras de dârlogi, iar el l-a ridicat din nou, surprins.*

2 puncte

6. Menționează funcția sintactică a cuvântului subliniat și realizează un enunț în care să aibă altă funcție sintactică: *Se-ntâlnesc cu băiețandrii care vin chiuind, cucuiați deasupra coșărcilor desăgite pe căluții mici, dar țapeni. Vin și ei după piatră.*

2 puncte

7. Identifică în fragmentul dat o conjuncție coordonatoare și un verb auxiliar: *De când și-a închis Dinu ochii, și ea a ieșit în curte și a strigat „Tulai!”, de-atunci a simțit că nu oamenii aceia care vor veni să vadă pe mort îi vor fi sprijin de-acum înainte.*

2 puncte

8. Precizează cazul substantivelor subliniate: *Calul e alb, dar, sub coșărcki, i s-a ros părul tot, și pielea, de-atâta frecătură, e-o rană tăbăcită.*

2 puncte

9. Alcătuiește câte un enunț pentru a ilustra următoarele funcții sintactice: atribut substantival prepozițional și atribut verbal.

2 puncte

10. Precizează două forme verbale nepersonale diferite din secvența următoare, indicând aceste forme: *Pipăie cu picioarele și cunoaște, știe unde are să vie vreun pripor mai greu de urcat. Acolo se adună, suflând, nădușit, pe nările largi, bătrâne.*

2 puncte

SUBIECTUL AL II-LEA

40 de puncte

Serie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsul pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. Care este elementul comun al celor trei texte?

4 puncte

2. Precizează, în 2-3 enunțuri, o trăsătură morală a fetei, identificată în fragmentul de mai jos, precizând și mijlocul de caracterizare folosit: *M-am urcat iar pe Untișor într-o nouă încercare. De data asta am reușit să-i țin capul sus și n-a mai putut să zvârle din copite, dar a sărit într-o parte și tot m-a aruncat jos. M-am lovit cu capul de pământ și pentru un moment am amețit. (...) Faptul că tot cădeam nu m-a speriat. Învățam să călăresc la fel cum învățasem și să merg. Mă durea, dar am continuat.*

6 puncte

3. Cine a fost Catalan? (textul C)

2 puncte

4. Care a fost motivul pentru care Fefelega a plecat să care piatră a doua zi după înmormântarea

soțului?

6 puncte

5. Valorificând informațiile din textul A, consideri că Fefelega are o viață fericită? Justifică-ți răspunsul în 5-8 rânduri.

6 puncte

6. Explică, într-un text de 50-100 de cuvinte, semnificația structurii : *Dar ea nu s-a încrezut niciodată în oameni, nici nu le-a cerut ajutorul. Altădată se încredea în voia Celui-de-sus, iar acum, de la moartea bărbatului, se încredea în Bator. (...) de-atunci a simțit că nu oamenii aceia care vor veni să vadă pe mort îi vor fi sprijin de-acum înainte, ci calul acela mare, alb, care ronțăia liniștit la ogrinji.*

6 puncte

7. Care este provocarea cu care se confruntă fetița din cel de-al doilea text?

4 puncte

8. Explică ce legătură există între Fefelega și calul acesteia.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Redactează un text narativ ficțional, de minimum 250 de cuvinte, în care să-ți imaginezi o continuare a textului B, introducând și unul dintre personajele din textul A.

În elaborarea compunerii, vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; **6 puncte**
- precizarea a două elemente ale contextului spațio-temporal; **2 puncte**
- utilizarea a cel puțin două figuri de stil diferite în portretizarea personajelor; **4 puncte**
- includerea unei secvențe descriptive; **2 puncte**
- includerea unei secvențe dialogate; **2 puncte**
- prezentarea unei emoții; **4 puncte**
- respectarea convențiilor unui text narativ și a structurii unei compuneri; **4 puncte**
- adecvarea conținutului la cerință; **2 puncte**
- încadrarea în numărul de cuvinte indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Din cele 40 de puncte, vei primi 28 de puncte pentru conținutul compunerii și 12 puncte pentru redactare:

- ortografie - **3 puncte**;
- punctuație - **3 puncte**;
- registrul de comunicare - **2 puncte**;
- unitatea compoziției - **1 punct**;
- coerența textului - **1 punct**;
- lizibilitate - **1 punct**;
- așezarea în pagină - **1 punct**.

NOTĂ! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 250 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.